

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—, Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 11.

Sobota, 6. februarja 1932.

Leto VII.

Zakaj je delavska stranka v Avstraliji pri volitvah propadla?

Poizkus pravične rešitve delitve so-
cijalnega produkta brez vpliva na
razvoj produkcijskih sil.

Dne 19. decembra so bile v av-
stralski zvezni parlament volitve, ka-
kor smo že poročali. Pri teh volitvah
je bila delavska vlada občutno pora-
žena. Delavska stranka bi se gotovo
utegnila sklicevati na volitev ob go-
spodarski krizi, ker volilci vedno dol-
že vlado, da je kriva svetovne gospo-
darske krize, čeprav niti najmanjše-
ga vpliva nima nanjo. Od tod je za-
vladalo tudi proti delavski stranki v
Avstraliji nezaupanje, dasi neopravi-
čeno. Ta razlog pa ne more zadostova-
ti. Kakor pravi »Delavski list« v
Ivunu v št. 353, naj bi za volitev po-
učila avstralsko delavsko stranko, v
koliko je nje naziranje glede sociali-
stične poti pravilno ter se učila iz mi-
nulosti za bodočnost. Avstralsko de-
lavsko gibanje je videlo v nasprotju z
evropskim delavskim gibanjem v so-
cializmu le preveč problem pravične
razdelitve socialnega produkta, ne da
bi se zanimalo za razvoj produkcijskih
sil. Avstralsko delavsko gibanje je
menilo, da bo s prepovedjo najprej

vseljevanja azijskih kulijev, potem s
prepovedjo vseljevanja sploh, lahko
trajno dvigalo mezde, če se obenem
vedejo zaščitne carine, da bo mogla
industrija vzdržati ob plačevanju vi-
sokih mezd. Tako je bila Avstralija,
ko je ob začetku tega stoletja, prvič
na svetu, delavska stranka sestavila
vlado, kljub rodovitnosti dežele,
kljub najbolj redkemu naseljevanju
ljudi — 5 1/2 milijona ljudi na 8 mili-
jonov kvadratnih kilometrov! — kla-
sična dežela visokih zaščitnih carin.
Volna in pšenica, pridelki ekstenziv-
nega pastirstva in poljedelstva, so
bili velik eksportni predmet, dočim
je avstralska industrija za umetnimi
carinskimi mejami, ki so onemogoča-
le konkurenco proti drugim industrijs-
kim deželam, tehnično zaostajala in
hiral. Dočim je v evropskih industrijs-
kih deželah z izboljšanjem delov-
nih metod in razširjanjem tovarn
produkcija silno napredovala, je na-
rastla v Avstraliji od 1911 do 1928 po
osebi le za en odstotek! Zgledni so-
cialni napredki — osemurni delavnik,
danes že 44 urni teden, zakonito sta-
rostno zavarovanje, minimalne mez-
de, sodstvo v delovnih sporih, vse to,
kar se je kazalo kot delavski raj v
primeri z drugimi deželami, ni bilo
dovolj podprt s premišljenim in ra-
cionalnim produkcijskim redom, mar-
več v zadnji dobi z bolj in bolj nara-
ščajočimi posojili, ki jih je Avstralija
najemala v drugih deželah. Samo v
zadnjem desetletju je Avstralija na-
jela nad 60 milijard dinarjev inozem-
skih posojil, za katere je bilo vedno
težje plačevati obresti, ker so cene
volni in pšenice katastrofalno padale.
Od 1928 na 1929 je padla vrednost iz-
vožene volne od 18 milijard dinarjev
na 900 milijonov in izvoz pšenice za
celo polovico. To je dovedlo avstral-
sko državo, ker so se dohodki silno
skrčili, skoro v državni bankerot. —
Novi južni Wales pa je celo ustavil
obrestovanje — in jo končno prisili-
lo, da je končno pričela zniževati
mezde, plače in pokojnine. Načrt de-
lavske vlade, da bi s krediti odvrni-
la krizo, je pa omogočil opoziciji, da
je uspela, ker je znala spretno zase-
jati med prebivalstvom nezaupanje,
da bo nastopila inflacija ter da bi iz-
gubilo svoje prihranke.

Mednarodni parlament miru.

Razorožitvena konferenca se je sestala.

Grozote svetovne vojne in težka
gospodarska kriza, ki je nastopila
zadnja leta po vsem svetu deloma
kot posledica vojne, so vzrok, da si
ves svet želi miru in sporazuma med
narodmi. Socialni in etični razlogi so,
zaradi katerih človeštvo tako sovra-
ži vojno in vroče hrepeni po miru,
da bi se v njem razvijal človeški rod
bolj socialno in bolj etično. Človeški
rod, človeštvo je cilj, ne interesi po-
sameznih narodov, posameznih kar-
telov in trustov. Lahko trdimo, da je
kljub temu vendar le ogromna ve-
čina človeštva prepojena z zahtevo
po trajnem miru in z zaupanjem, da
ta mir pride, če ne danes, pa jutri.
Pride, ker mora priti!

Kljub žalostnim dogodkom v Azi-
ji, kjer se prelija kri in mori ljudi za-
radi kapitalističnega imperializma, se
je svetovna razorožitvena konferenca
sestala, kakor je bilo določeno, dne
2. t. m. v Ženevi. Na konferenci je
zastopanih 64 držav in 1200 delega-
tov. Veliko je število držav, veliko
je število delegatov, ki lahko z uspe-
hom napravijo sklepe, ki bodo vodili
polagoma k razorožitvi in trajnemu
miru.

Predsednik razorožitvene konfe-
rence je član angleške delavske
stranke Henderson, ki je bil v delav-
ski vladi minister za zunanje zadeve
ter je že tedaj mnogo storil v po-
mirjenju sveta.

Predsednik Henderson je otvoril
konferenco ter povdaril v svojem po-
zdravnem govoru, da je tragično, ker
ob tej priliki, ko odpiramo ženev-
sko konferenco, ki ima nalogo, da
utrudi in zagotovi mir, grme na dalj-
njem vzhodu topovi. Neobhodno je
potrebno, da vse države, ki so pristopi-
le k paktu Društva narodov ter
Briand-Kelloggovemu sporazumu,
store vse, da se ohrani mir. Že z
omenjenima dogovoroma je postav-
ljena precej varna mednarodna meja
proti nasilnim vojnim korakom. Nih-
če ne sme te meje prekoračiti. Toda
važnejša je ta mednarodna svetovna
konferenca za mir, ker je zastopanih
na njej 64 držav, ki imajo 1700 mili-
jonov prebivalcev. Vsak delegat se
mora zavedati svojih dolžnosti in
svoje odgovornosti do skupnosti.
Uspeh konference bo pomenil priče-
tek nove dobe v zgodovini človeštva.

V daljših izvajanjih je Henderson
pojasnil potek pripravljanih del za
konferenco. Končno pa je apeliral na

konferenco z naslednjimi zaključnimi
besedami:

»Ves svet zahteva razorožitev!
Razorožitev je svetu potrebna! V na-
ši moči je, da dejansko vplivamo na
razvoj zgodovine. Več kot podatki o
efektivnem stanju naših oboroženih
sil, številu topov, tonaži vojnih bro-
dovij nam mora biti blagostanje člo-
veštva, bodočnost naše civilizacije.
Narodi pričakujejo, da je bomo s svo-
jim delom osvobodili nevarnosti, ki
jo zanje pomenja oboroževanje.«

Nato so bili izvoljeni odbori.

Henderson je v svojem govoru na-
vedel tri teze, ki naj bi bile za kon-
ferenco vodilne. Konferenca je prva
z enakim namenom, zaradi tega bo
tudi nje delo pričetek trdne podlage
za prehod k trajnemu miru.

Konferenca bo predvsem obrav-
navala stvaren načrt za občutno
zmanjšanje in omejitve oboroževanj
vseh vrst. Dalje mora konferenca
skleniti, da se nobena vrsta oborože-
vanja ne izvzame iz razorožitve ter
da se zagotovi nadaljnje delo konfe-
rence s sklepi, ki bodo omogočali se-
stanke s tem namenom v čim krajših
presledkih.

Razorožitvena konferenca zboru-
je. Ogromna je udeležba na konfe-
renci, ki mora pod spretnim vod-
stvom Hendersona, če bo imela ko-
ličkaj resne volje, storiti prve kora-
ke, prvo podlago, na kateri se bo na-
dalje gradilo svetovni mir in medna-
rodno sodelovanje.

Že danes imamo mednarodne voj-
ne dogovore, imamo Društvo narodov
in haaško mednarodno sodišče. Ta
konferenca pa, če bo rodila le majh-
ne uspehe, bo utrdila mednarodno
zaupanje vase, zlasti pa bo povečala
avtoriteto mednarodnega parlamen-
tarizma, avtoriteto Društva narodov,
haškega mednarodnega sodišča in
drugih mednarodnih prijateljskih do-
govorov, ki imajo namen služiti
splošnemu človeštvu.

Prihodnja seja.

Razorožitvena konferenca ima da-
nes slovesno plenarno sejo, na kateri
se poda poročilo o vloženih peticijah
za mir, ki so bile poslane konferenci
iz vseh delov sveta. S posebno akcijo
sta delavska strokovna in socialistič-
na internacionala podprli delo za mir
s prireditvijo tisočeri manifestacij in
peticijami s podpisi več milijonov de-
lavcev.

Delavska manifestacija za razorožitev v Parizu.

Nad 10.000 udeležencev.

Socialistična stranka in splošna
zveza strokovnih organizacij sta dne
30. m. m. priredili v Parizu veliko
manifestacijo za razorožitev.

Poslanec Renaudel je pozval de-
lavstvo k borbi za mir in za razoro-
žitev. Svoj govor je končal z beseda-
mi: »Socializem bo ustvaril svetovni
mir!«

Nadalje je govorila socialno-de-
mokratična poslanka Toni Sender
(iz Nemčije). Delavstvo jo je burno
pozdravilo. Govorila je za popolno
razorožitev. Vojno moramo pozabiti

Tako bo tudi Avstralija, seveda
le prehodno, vladana pod meščansko
parolo zniževanja mezd, rušenja so-
cialnih dajatev in odpravljanjem dru-
gih delavskovarstvenih določb. Za
avstralsko delavsko gibanje pa naj

in ravnati z vsemi narodi enako. Za-
ključila je svoj govor z besedami:

»Proč s sovraštvom med narodi.
Živi naj mednarodna solidarnost!«

Nadalje so govorili na manifesta-
ciji še Jouhaux, Tom Shaw, Vander-
velde, kakor tudi Pavel Faure in
Leon Blum. Blum je zaključil svoj
govor z besedami:

»Ne bo več nobene vojne, zakaj
volja delavstva je proti njej in bo iz-
silila svetovni mir!«

Velika mednarodna manifestacija
je pomembna v boju za svetovni mir.

bo volilni poraz pouk, da se sociali-
zem ne more nikjer uresničiti samo
s problemom delitve socialnih pro-
duktov, če nečemo, da nam reakcija
ne odvzame zopet vseh pridobitev.

Zahteve velesil v japonsko-kitajskem sporu.

Društvo narodov se je ojunalo.

Anglija in Zedinjene države zahte-
vajo ukinitve sovražnosti in vojaških
akcij; dalje, da se iz cone okrog
Šanghaja umaknejo vse kitajske in
japonske čete ter slednjič, da se na
podlagi Kelloggovega pakta in reso-
lucije sveta Društva narodov z dne
28. decembra 1931 takoj začne po-
ganjanje za mirno likvidacijo spora. O
tem predlogu je Društvo narodov ob-
vestilo vse zainteresirane države in
jih pozvalo, da zahtevajo isto od
spornih strank.

Vojna na vzhodu se nadaljuje.

Japonci nadaljujejo svoje operacije
na Kitajskem. Šanghaj so pričeli zo-
pet napadati, svoje čete so izkrcali
v Nankingu, zavzeli so Harbin ter
nameravajo zasedi vso Mongolijo.

Društvo narodov je predlagalo za
Šanghaj nevtralnno cono, s katero si-
cer soglašata tudi japonski delegat.
Pred dvema dnevoma je pa prispela
pred Šanghaj ameriška flotila, ki
je pripravljena za vojno. Položaj se
bo poostiril, če Japonci ne odnehajo.

Japonska proti vmešavanju Evrope.

Na proteste Anglije in Zedinjenih
držav, ki so poslale Japonski ultima-
tum, izjavlja Japonska, da je priprav-
ljena sprejeti posredovalne predloge
za ustavitev ofenzive proti Kitajski,
vendar pa z gotovimi pridržki. Sprej-
me nevtralnno cono, vendar pa ne mo-
re pustiti ogroženih japonskih držav-
ljanov na Kitajskem. Odločno pa pro-
testira Japonska, da bi se vmešavale
v spor med Japonsko in Kitajsko
druge države.

Obstrukcija proti volilni reformi v Franciji

110 socialističnih govornikov.

V francoski zbornici razprav-
ljajo o volilni reformi, ki ima namen
poslabšati volilni ključ. Na seji dne
3. t. m. je prišlo v zbornici do bur-
nega prizora. Vladni poslanec Barbot,
podkovski mojster, je iztrgal zbor-
ničnemu slugi sabljo ter poizkušal so-
cialističnega poslanca Sikste-Queni-
na pregnati z govorniškega odra.

Socialisti so napovedali, da bo
vseh 110 članov socialistične zbor-
nične frakcije imelo obstrukcijske
govore, da se odobritev zakona za-
vleče.

Francoski nacionalisti pa bi radi
spravili volilno reformo pred volitva-
mi pod streho.

Kapitalistični bankroti

Statistika Društva narodov.

Po statističnih podatkih Društva
narodov, ki temelji na uradnih podat-
kih vlad, je znašalo v juliju 1931 šte-
vilo bančnih in industrijskih bankro-
tov:

V Franciji 847.

V Nemčiji 1013.

V Veliki Britaniji 438 (in 313 li-
kvidacij).

V Italiji 1674.

Največ gospodarskih polomov iz-
kazuje med temi deželami fašistična
Italija. Mussolini je hotel tako svojo
deželo voditi v »zlati dobi« kakor
nekaj, dokler je bil še cesar gospod

Viljem Hohenzollern. V tem pa je Italija na najslabšem. Kljub temu, da je propadlo že mnogo podjetij, se še vedno nahaja mnogo bank, plovnih družb in trgovinskih podjetij tik pred polomom.

Kako ogromno je pa število malih bankrotov, tega pa statistika ne navaja.

Suženjsko delo ogroža socialni položaj v Evropi.

Gospodarski prevrat, ki ga je nujno zahtevala vojna, je najbolj vplival na razvoj kapitalizma v vzhodni Aziji. Ta razvoj azijskega kapitalizma ni malo kriv, da imamo v evropskih izvoznih državah krizo. Zlasti velja to za take države, ki so bile zgrajene na izvozni industrijski politiki. Izvozni trg v Indiji, na Kitajskem in Japonskem se je za evropsko blago, zlasti angleško, znatno zmanjšal. Zato so se pa tam razvile lastne industrije, ali pa je evropsko blago izpodrinilo blago iz Zedinjenih držav. Japonska industrija se je izpopolnila preko vseh mej. Z razvojem japonske industrije so pa tudi oživele bolj in bolj trgovske zveze dežel na Daljnem vzhodu. Japonska je danes središče teh držav.

Dečim se pa razvija industrializacija Zedinjenih držav v Ameriki, Avstralije, Nove Zelandije, Kanade itd., pod socialno ugodnejšimi pogoji in je razširjenje industrije v zvezi z izboljšanjem socialnega položaja, se vrši razvoj in napredek kapitalizma na Daljnem vzhodu na podlagi delavskih razmer, ki so po evropskih pojmi naravnost katastrofalne. Spis Furtwänglerja o Indiji in Kitajski to prav temeljito dokazuje. V 12. številu lista »Europa-Wirtschaft« obravnava prof. Herman Levy ta problem prav temeljito. Ugotavlja tam, da se delovno razmerje na Japonskem prav malo razločuje od suženstva. Mlada dekleta, po 13 let stara, se prodajajo tovarnam; starši dobe mezdo otrokovo za eno leto naprej in to leto mora otrok odslužiti; če dekleta pobegnejo, jih polove, če jih ne dobe, pa vzamejo staršem od njih imovine, da tovarne ne izgube na izplačanih zaslužkih. Ta dekleta ostanejo še tri leta v službi tovarne in prebivajo v skupnih spalnicah tovarne. Po treh letih telesno v popolnoma obupnem stanju se vrnejo zopet domov. Uradno angleško poročilo o Kitajski pravi: »Na Kitajskem sicer ni državljanskega zakona, ni državnega ali zdravstvenega urada, nobenega učinkujočega sredstva ni, da bi delavci mogli sporočiti svoje težke skrbi. Dejanska kontrola je trenutno v rokah provincialnih vojaških oblasti, ki se odločno upirajo strokovnim združevanjem, kolikor ne ustrezajo njih namenom.«

Ogromni izvoz Japonske pomeni umazano konkurenco, če se računa tako, da ponuja svoje izdelke globoko pod cenami, ki bi omogočale današnjemu civilizacijskemu napredku primerne življenske pogoje delavcev. V tem boju med kapitalizmom Daljnega vzhoda in kapitalizmom kapitalističnih velesil starega sveta je izhod po Leviju mogoč v dveh smereh: Ali se posreči življenski položaj socialno dvigniti, ali pa se bodo morale življenske razmere prilagoditi razmeram na Daljnem vzhodu, to je znižati delovni stroški v Evropi in poslabšati delov-

ne razmere. Zato je sodelovanje evropskih držav potrebno, da Daljnji vzhod prisili, da tam izboljšajo delovne razmere. V resnici je velika nevarnost, ki preti iz razvoja novega vzhodnega kapitalizma. Mednarodna strokovna zveza ima tukaj veliko dolžnost, da pospeši razvoj strokovnih organizacij na Daljnem vzhodu. Svetovno zgodovinsko naloge ima tudi mednarodni urad dela. Do skrajnosti poslabšane življenske razmere v Evropi se ne smejo več poslabševati s suženjskim delom na Japonskem, Kitajskem in v Indiji.

Doma in po svetu.

Novi državni proračun. V novem državnem proračunu znašajo dohodki in izdatki za leto 1932-33 v skupni vsoti 11.400.000.000 Din. Lanski proračun je znašal 13.210.303.954 Din. Novi proračun je torej znatno nižji. Zmanjšani so precej osebni izdatki. Proračun pa tudi računa s šibkejšo davčno močjo, zlasti pri dohodninskih davkih. Predlog je bil dne 3. t. m. predložen narodni skupščini.

Zaradi komunizma obsojen. Pred zagrebskim okrožnim sodiščem je bil obsojen zaradi komunistične propagande rudar Majcen Franc iz Trbovelj. Delal je v rudniku Dodoši v petrinjskem srezu. Obsojen je bil na 14 mesecev ječe. Proti obsodbi je vložil ugovor.

Predavanje vseučilišnega profesorja dr. Ogrisa v Ljubljani je jasno definiralo razliko med socialno politiko in socializmom. Predavanje je bilo znanstveno in stvarno ter pomeni odlomek važnega kulturnega dela. Problem je aktualen, zato bi bilo prav, da ga vsakdo pozna.

Velesojem v Bruslju. Velesojem v Bruslju se vrši od 6.—20. aprila t. l. Na lanskem XII. velesojmu v Bruslju je razstavilo 2.502 tvrdk iz 22 držav. Letos, navzlic krizi ali pa ravno radi krize, prekaša število doslej prijavljenih tvrdk ono lanskega leta ob istem času. Na velesojmu bodo zastopane vse industrijske panoge, predvsem belo tekstilno blago, pohištvo, steklenina, porcelan, igrače, elektrotehnika in mehanika. Razstavljalci bodo grupirani tako, da bo omogočen jasen in točen pregled vseh strok in izdelkov. Na podlagi sejske legitimacije, katere izdaja Urad velesoja v Bruslju, dobe razstavljalci in posetniki velesoja brezplačni belgijski vizum. Informacije daje belgijski konzulat v Ljubljani.

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov sonca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkujočih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za v naprej poslanih 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 383, Savska banovina.

250 milijard dinarjev se približno izda na svetu vsako leto za oboroževanje. Tako je izjavil predsednik razorožitvene konference v svojem otvoritvenem govoru. S tem denarjem bi lahko zaposlili vse brezposelne, kolikor jih je na svetu in še bi dosti ostalo.

Tudi Italija pošlje vojne ladje v Šanghaj. Vlada je sklenila poslati pred Šanghaj dve križarki in en torpedni nosilec. Ladje so že odplule. V ostalem se je Italija brez pridržka pridružila protestu Anglije in Amerike proti početju Japonske.

21.656 slušateljev štejejo na čehoslovaških univerzah, in sicer: Karlova univerza v Pragi 10.981, nemška univerza v Pragi 5282, univerza v Brnu 3013 in v Bratislavi 2380. Od celotnega števila je 2636 inozemcev.

Kandidati za nemškega državnega predsednika v Nemčiji. Za predsednika nemške republike bo zopet kandidiral Hindenburg. Prijavil bo pa svojo kandidaturo najbrže tudi Hitler in eventualno eden izmed hohenzollernskih princev. Ta bo kandidat Hugenberg. Nemški fašizem postaja torej smešen in ne more imeti bodočnosti.

Delavstvo v Nemčiji se pritožuje. V Nemčiji so izšle naredbe, ki diktirajo znižanje mezd in plač, pa tudi znižanje cen blaga. Posledica teh prisilnih naredb je pa ta, da se mezde znižujejo, ne pa v isti meri cene blaga. S tem pridobe zopet podjetniki, banke in industrija, delavska kupna sila pa se znatno slabša. Nasilne naredbe tudi ne vplivajo na pozivljanje gospodarstva, marveč število nezaposlenih narašča dalje in je doseglo sedem milijonov. Isto politiko, ki jo imenujejo »gospodarsko«, vodijo podjetniki tudi drugod. Odtod vedno večja kriza.

Kriza tudi v Franciji. V ladjedelnicah v Saint Nazairu je bilo odpuščenih 2000 delavcev. Radi tega se je vršil protestni shod, ki se ga je udeležilo 25.000 ljudi. V največji francoski tovarni čevljev v Limogesu je bilo odpuščenih 300 delavcev. Delavstvo je radi tega vprizorilo protestno demonstracijo, pri kateri je morala posredovati policija.

Anglija za črtanje vseh reparacij in vojnih dolgov. Zakladni minister Neville Chamberlain je na neko tozadevno interpelacijo v spodnji zbornici odgovoril: enako, kakor prejšnja, je tudi sedanja britanska vlada mnenja, da je popolno anuliranje vseh reparacij in vojnih dolgov najboljša sredstvo, da se reši pereče vprašanje reparacij in se na ta način ustvari zopet medsebojno zaupanje narodov in ublaži kriza.

Rusija za mir — a za vsak slučaj pripravljena. Na sedemnajsti konferenci komunistične stranke je ljudski komisar za industrijo poudarjal, da si Rusija želi miru, ker ima polne roke dela z razvijanjem gospodarstva in industrije v državi, kar zahteva vseh sil, vendar skrbno sledi pri tem dogodkom na daljnem vzhodu, kjer s pomočjo inozemskega imperializma skušajo caristični beli gardisti odtrgati provinco daljnega vzhoda od Rusije in ustvariti odbojno državo proti sovjetom. Tukaj ne bomo mogli vztrajati samo kot pasivni gledalci, temveč moramo za vsak slučaj biti pripravljeni.

Rusija se bo odpovedala Besarabiji, tako poročajo rumunski listi. Sovjetski poslanik v Rigi je obvestil rumunskega ministra Chica, da sovjetska vlada ne vztraja več na prvotnih pogojih glede Besarabije in hoče primesti tudi to žrtev, da pride do medsebojne nenapadalne pogodbe in da stopijo na ta način tudi podobne pogodbe, ki jih je sklenila z ostalimi državami, v veljavo. Rusija si hoče za vsako ceno zasigurati hrbet na zapadu, ker računa s tem, da bo imela najbrž polne roke dela na Daljnem vzhodu. Nedvomno pa je, da velja ta ruska resignacija na Besarabijo samo začasno.

Protest radi Radeka. Sovjetska delegacija se je pismenim potom pritožila pri predsedniku razorožitvene konference Hendersonu, ker švicarska vlada ni dala vizuma članu ruske delegacije Radeku, da bi se mogel udeležiti konference. Henderson je pritožbo izročil švicarskemu zunanjemu ministru Motti.

Mrličev na vagone. Japonci nalagajo ubite Kitajce v Šanghaju v vagone in na navadne vozove ter jih odvažajo, da jih deloma zagrebejo, deloma pa jih pomečejo v morje ribam. 150 Kitajcev, ki so jih polovili po mestu, so Japonci povezali in jih javno postrelili. Veliko število Kitaj-

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTILBAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6—, 7—, 8—, 9— in 10—.

Angelo Cerkenik:

ROSA.

(Povest.)

I.

Okrog velike noči 1917. se je posrečilo dobro izvežbanim jurišnim pruskim četam zavzeti pri Lavrinovu koto šte. 117, kjer je bila do tedaj ruska strelska četa, ki je venomer vznemirjala pruski pešpolk šte. 1, in mu prizadajala dan za dnevom močno občutljive izgube. Borba je bila izredno ljuta, živinska. Po vsednevem težkem topniškem in minonoškem bobnajočem ognju, ki je ruske strelske järke skoraj zravnal z zemljo, so naskočile pruske jurišne čete, ki so v popolnoma navadnem ekzecirnem tempu, krite z ognjem lastnega topništva, — in kakor da se vse godi na vojaškem vežbališču — zavzele omraženo in smrtonosno 117. koto skoraj brez vsakršne znatnejše izgube. Hudi in živinski boji so se vneli šele po zavzetju te kote, kajti ruske čete so brez obotavljanja izvršile protinapad s silovitim elanom in veliko požrtvovalnostjo.

Poslednji in najhujši napad je vodil mlad častnik, ki mu je uspelo dokopati se prav do zavzete pozicije.

Nemci so se branili z ročnimi granatami in plamenonosci.

Ko se je ruski častnik dvignil k poslednjemu naskoku, je stal skoraj sam pred sovražnikom. Polovica čete je zgorela v plamenih in obležala v lastni krvi...

Nemci so zopet zagnali, kakor na povelje, vsi hkratu, sto do stodvajset ročnih granat, ki so stra-

hovito učinkovale. Hkratu je padlo tudi v nemško rojno četo približno petdeset malih jajčastih ročnih granat, ki so se prav tako uničujoče uveljavile.

V strahovitem trušču, viku in kriku, v vzdihovanju ranjencev in razmesarjenih je borba ponehala, napad se je zlomil na smrtni kosi, obrambo je ohromel mrtvaški ples.

Noč je prišla in prinesla je mir.

Rusi niso več obnovili protinapada.

Nemci so pobrali vse ranjence, med njimi tudi težko ranjenega mladega častnika, in jih prenesli v divizijsko pomožno bolnišnico. Častnika so pozneje prepeljali v bolnišnico poleg Varšave, kjer so ga operirali.

Zdravniki niso upali, da bi mu mogli rešiti življenje.

Dvajset ur je že ležal nezavesten. Ves čas je vročično klical zdaj tega, zdaj ko ga drugega. Poleg postelje je stala bolniška sestra Rosa in ga gledala. Baš je premišljevala: Ali bo kaj iz njega, ali ne bo nič. Tedaj pa je jasno slišala:

— Kako boli!

Ali je prav razumela? Morda je sanjala? Zardela je, prebledela in se naglo obrnila.

Rus?

Nemo se je vprašala in se zazrla v častnikovo brezkrvno, belemu cvetu oleandra s solnčnega juga podobno obličje.

Ali je prav slišala?

Zazdela se ji je, da je čisto jasno spregovoril — slovenski:

— Kako boli!

Slovenec?

Pogledala je v njegovo vojaško legitimacijo.

V njej je bilo napisano: »Bojo Karlovič Orlov, rodil se je leta 1894. v Moskvi... itd.«

In vendar je Rus!

Se enkrat je pogledala v blede mu obličje in kakor v snu ga je videla v davni preteklosti hoditi po ljubljanskih ulicah... Saj ga je resnično že videla. Srečavala ga je... Hodil je s knjigami pod pazduho... Ah, neumnost! Koliko je ljudi na svetu, ki so si podobni!

Razprl je trepalnice samo napol. Zaječal je, zamrmral nekaj nerazločnega.

— Ali boli? Hudo boli? ga je vprašala.

Zaprj je trepalnice...

— Gospod poročnik, ali me ne razumete?

— Razumem.

Eden izmed mnogih, je v mislih vztrepotala, ki so mu sojena vešala, eden izmed tisočeri, ki so verjeli v odrešenje svojega rodu, v veliko ljubezni in brezmejnega požrtvovanja vredno veličino in plemenitost svojega rodu.

— Ste Slovenec?

— Slovenec! In vi?

— Slovenka!

— V Rusiji?

— Tiho, tiho! Saj nisva v Rusiji!

Zopet je onemel. Njegove oči so se uporno zagledale v neko daljno točko, v neko bežno iskanje.

Ko se je zopet osvestil, je vprašal sestro:

— Kje sem?

— V Avstriji.

— V Avstriji? Nekaj strahu podobnega je rahlo vztrepotalo v širokih zenicah temnih oči.

V Avstriji! Tedaj bo moral umreti...

Rudarjem v državnih rudnikih.

Grožnja redukcija plač v državnih rudnikih deloma odstranjena.

Prejeli smo v objavo:

Kakor smo že poročali, so se dne 11. januarja t. l. vršili razgovori med zastopniki državnih rudnikov in rudarskimi zapuščniki glede regulacije mezd, kakor so zahtevali zastopniki državnih rudnikov. Samo po sebi je bilo razumljivo, da rudarski zastopniki niso bili v stanu pristati na kakšno znižanje prejemkov, zato sta se tudi obe delegaciji razšli brez vsake odločitve ter samo s sklepom, da se obojestranske zahteve predložijo ministrstvu za šume in rude, kakor tudi ostalim merodajnim činiteljem.

Sarajevska rudarska delegacija je na svoji seji, preden se je razšla, sklenila, da se odpošlje v Beograd rudarska deputacija z nalogom, da na najvišjih merodajnih mestih obrazloži, v kakšnem stanju se v resnici nahaja rudarsko delavstvo pri državnih rudnikih.

Dne 25. januarja se je v Beogradu zbrala omenjena delegacija, v kateri so bili tudi trije delegati iz Dravske banovine, ki so zastopali okrog 1000 rudarjev, zaposlenih v državnih rudnikih v Dravski banovini. Rudarsko delegacijo so podpirali tudi štirje ministri, in sicer: iz Dravske banovine gg. prof. Pavlič in dr. Vošnjak, iz Bosne pa gg. Djokić Risto in Markić Franjo.

Na prvi delegacijski konferenci se je izdelal točen načrt intervencij, katere se morajo izvršiti.

Delegacije so potem izvršile intervencije pri generalnem ravnatelju državnih rudnikov g. Belančiču, pri ministru za šume in rude g. Šibeniku in pri ministrskem predsedniku.

Povsod so se vzele razne pritožbe, poročila in prošnje na znanje, in se je obljubilo, da se bodo upoštevale. Predložile so se tudi tozadevne resolucije.

G. poslanec prof. Pavlič in načelnik II. rudarske skupine sta se oglasila tudi pri ministrstvu za šume in rude, da se pogajanja za oddajo premoaga za državne železnice s TPD čimprej izvedejo in zaključijo, da ne bodo vsled tega trpeli rudarji, kakor je bil to slučaj prejšnje leto. Prometni minister je obljubil, da se bodo pogajanja pravočasno izvedla.

Rudarska delegacija, posebno slovenska, je podčrtala na merodajnih mestih žalostno dejstvo, katero je bilo dolgo časa pri rudniških podjetjih. — Kadar je rudarsko delavstvo zahtevalo kosček kruha, ali pa, kadar je bilo to delavstvo do skrajnosti izkoriščano in šikanirano ter je zahtevalo vsaj nekoliko socialnih pravic, tedaj se ga je takoj proglasilo s strani podjetja kot protidržavni element itd. Meščansko časopisje pa je seveda verno sekundiralo.

Sodanje načelstvo II. skupine rudarske zadruge je proti takšnim temnim in zahrbitnim namenom rudarskih delodajalcev in meščanskih časopisov najodločneje nastopilo in pri najvišjih državnih instancah zahtevalo, da se take stvari v bodoče enkrat za vselej prepreči.

Pred odhodom rudarske delegacije iz Beograda se je slišal glas od merodajne strani, da ostane pri državnih rudnikih do 1. aprila t. l. vse pri starem.

Vsem rudarskim delavcem se pa dá na znanje, da je bilo treba velikega napora, preden so se odmaknili najtemnejši oblaki nad njihovimi glavami; stvar pa še ni rešena in če rudarsko delavstvo ne bo pravočasno spoznalo nevarnosti ter se rešilo v sigurno zavetje strokovne rudarske organizacije, mu še vedno pretijo težki časi.

cev se je z ženami in otroci zateklo v neko ameriško misijonsko postajo v Šanghaju. Od tu so skrivaj hoteli zbežati v ameriški konzulat, kjer so upali dobiti zatočišče. Japonci pa so jih na ulici dohiteli in so vse moške, od prvega do zadnjega, pred očmi njihovih žen in otrok, pobili. Tako razumejo Japonci upostavljanje reda.

Japonska se poživlja. V Tokiu se zelo jeze na Amerikance in Angleže, ker protestirajo proti japonski samopašnosti. Japonska vlada je sklenila, da se odslej naprej ne bo več brigala za kakršnekoli ugovore tujih držav.

Amerika ne da denarja za vojno. Bančni mogotci v Wallstreetu so sklenili, da ne dajo niti Japonski niti Kitajski posojila za vojne svrhe. Tudi v Londonu so isto sklenili.

V Mehiki je predsednik republike Ortiz Rubio sestavil novo vlado, v kateri je bivši predsednik Calles vojni minister. Politični pravec nove vlade ostane isti.

Bolečine pomirjujoča drgnjenja

pri bolečinah v hrbtu in križu, pri trganju, revmatičnih bolečinah itd. so vedno učinkovita, če se za njih uporablja Fellerjev Elsafluid, to skozi 35 let preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska Banovina.

Ljubljana.

Delavski oder »Svobode« pripravlja dvoje novih odskih del. V kratkem uprizori komedijo »Bronasta kolajna« in grotesko »Vest«. Delo našega odra je prav živahno in plodno. Vse krize so se mahoma prebolele in zdaj se dela tako kakor se pri delavskih ustanovah mora delati. Obe igri se uprizorita na isti večer, ker sta obe enodejanski, toda po vsebini in vsem zelo različni. Javnost že zdaj opozarjamo na to novo prireditev. — Poleg rednega gledališkega dela smo začeli tudi z recitacijskim zborom, kar se je že večkrat in marsikje poskušalo. Kolikor vemo, sta s to panogo nastopili doslej »Svoboda« v Celju in Šiški. V Ljubljani vodi zbor s. Ivan Skuk, ki je poznan kot dober in zvest igralec našega odra. Pripravlja se pesem »Mi, minerji«. Avtor pesmi je proletarski pesnik s. France Kozar. Recitacijski zbor nastopi na prvem prihodnjem prosvetnem večeru v Del. zbornici.

Maribor.

Ali naj ostane železničarska kolonija vedno tako zapuščena? Menda ni bolj zapuščene kraja v Mariboru, kakor je železničarska kolonija. Številne hiše, ki se nahajajo domala v sredini mesta, so na primer še danes brez električne razsvetljave, kanalizacije in vodovodov. Stanovalci v teh hišah, ki so povečini železničarski uslužbenci iz mariborske delavnice, morajo še vedno uporabljati za razsvetljavo svojih stanovanj petrolej ali pa karbid, medtem ko uvažajo že v številnih podeželskih občinah električno razsvetljavo. Kljub številnim prošnjam in protestom, ki so jih vodili tamošnji najemniki, se jim do danes še ni posrečilo doseči, da bi železniška uprava kot lastnica teh stanovanj dovolila kredite za napeljavno električno razsvetljavo v posamezne ulice in stanovanja. Enako je s kanalizacijo. Stanovalci železničarske kolonije, katerih je gotovo 1500, morajo v deževnih dneh ali pa spomladi, ko se tali sneg, hoditi po blatu, ki jim sega do gležnjev. V gotovih ulicah pa je večkrat prehod sploh nemogoč vsled vode, ki se tam nabere in poplavi celo cesto. V stanovanjih tudi ni nikjer vodovodov, tako da morajo nositi vodo na več krajih celo iz sosednjih ulic, kjer se nahajajo zasilne vodne črpalke, ki so bile pač svojčas postavljene. Razume se, da je vsled pomankanja vodovodnih napeljav in hišah težavno tudi pranje perila. Vsi ti nedostatki so zlasti iz higijskega ozira zelo škodljivi. Stanovalci te kolonije morajo plačevati vsa davčna bremena, kakor ostali občani, zato bi bilo železi, da občinska uprava podvzame vse potrebne korake in da prepriča tudi železniško upravo o škodljivosti sedanjega stanja. Zdi se nam, da bi bil baš sedaj ugoden čas za odpravo nedostatkov, ker bi se lahko zaposlilo številne brezposelne zlasti pri izvedbi kanalizacije.

Kupi snega na Glavnem trgu. Na Glavnem trgu so se nahajali večji kupi snega, katerega so te dni razkopali, tako da se sedaj polagoma tali. Razumljivo je, da nastajajo vsled tega sedaj velike mlake in blato, po katerem morajo hoditi pasanti. V prejšnjem občinskem svetu je ob priliki neke tozadevne razprave dejal eden izmed občinskih svetnikov: »Die Schneereinigung überlassen wir nur der lieben Sonne.« Tega navodila se menda poslužuje tudi mariborsko mestno načelstvo.

Zanimivo predavanje o krizi. Minulo sredo se je vršilo predavanje »Svobode« o gospodarski in finančni krizi (in ne, kakor smo zadnjič poročali — o svetovni vojni). Predavatelj s. prof. Stupanj je v globoko zasnovanem govoru obrazložil vzroke gospodarske krize v sedanjih dobi, kakor tudi vzrok kriz, ki so se porajale v prejšnjih stoletjih. Za svoja zanimiva izvajanja je žel vsesplošno odobravanje.

Glasbena prireditev v korist Pomožni akciji se je vršila ob številni udeležbi občinstva. Na akademiji je nastopilo več solistov in glasbeni umetniki; dalje Glasbena Matica, pevski zbor »Maribor« ter pomnožen orkester vojaške godbe. Vseh sodelujočih je bilo okrog 300. V četrtek popoldne se je akademija ponovila, ki je istotako dobro uspela.

Poročil se je dne 31. januarja t. l. bivši dolgoletni predsednik in sedanjí blaginjak podružnice »Svobode« v Mariboru s. Štefan Presl z vrlo sodružico Alojzijo Dobajevo. Čestitamo!

Mariborsko gledališče. Repertoar: Sobota, 6. februarja ob 20. uri »Groteska sedanjosti«. Krstna predstava. Izven. — Nedelja, 7. februarja ob 15. uri »Viktorija in njen huzar«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Groteska sedanjosti«.

»Groteska sedanjosti« na mariborskem odru. V soboto, 6. t. m. bo krstna predstava Golouhovega najnovejšega dramskega dela »Groteska sedanjosti«, ki je naš dramski literaturi popolnoma nov pojav in je vsebinsko sijajna satira na sodobno diplomacijo. To grotesko, ki se pričakuje z napetim zanimanjem, režira J. Kovič. Scenske slike je izdelal G. Ussar, sodeluje tudi del vojaške godbe.

30 kaznivcev je bilo te dni pogojno izpuščenih iz tukajšnje moške kaznilnice na svobodo.

Zastrupljenje z mesom. Minulo sredo sta bila prepeljana v mariborsko bolnico Marija in Maks Lipuš, stanujoča na Radvanjski cesti. Zdravnik je ugotovil zastrupljenje vsled zavžitja pokvarjenega mesa.

Aretiran vlomilec. Policija je te dni aretirala slikarskega mojstra E. Lista, ki je osumljen, da je izvršil več vlomov pri tukajšnji tvrdki »Kemindustrija«. Pri štirih vlomih mu je baže pomagal njegov vajenec, ki je dejanja že priznal.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Individualna psihologija.

Alfred Adler v Mariboru.

Koncem preteklega tedna se je mudil v Mariboru utemeljitelj individualne psihologije (dušeslovje) dr. A. Adler. V kazinski dvorani je priredil pod pokroviteljstvom »Pedagoške centrale« dvoje predavanj, da seznanijo širšo publiko in vzgojitelje z važnimi dušeslovnimi pojavi. Po uspelem uveljavljanju njegovih znanstvenih načel v vseh naprednejših krajih, zlasti na Dunaju in v Ameriki, je postala individualna psihologija eno najvažnejših izhodišč moderne vzgoje.

Psihologija spoznava duševnostne zakone in jih uravnava v znanstveni sistem. Zato se je razvilo več struj, katerih vsaka uporablja pri psihološkem raziskovanju svoje lastne znanstvene metode. Posebno važne so tri smeri. Opisovalna psihologija si je dala nalogo (Spranger), da poišče vezi duševnostnega življenja na podlagi opisa psihičnih momentov. Razdelila je človeštvo v razne tipe, po mišljenski različnosti, po zanimanju in po razvetnem nazoru. Psihoanalitika pa skuša razumeti duševnostne zakone na podlagi takoimenovane »psihoanalitične metode«. Njen ustanovitelj Sigmund Freud podčrtava zlasti spolni nagon, ki je razvit že pri novorojenčku in ki prehaja preko otroških oblik na višjo stopnjo in navadno tudi v podzavest. Tudi nagon po vzdrževanju samega sebe vpliva na človeške predstave. (Podzavest: sanje, prividi, prisiljene predstave itd.). Psihoanalitika išče in razčlenjuje vzroke duševnostnega življenja. (Histerija, nevroza itd.).

Adler gre še dalje. Njegova metoda izhaja iz Freudovega nauka, a se mu v bistvu precej oddaljuje. Njegovo stališče do psiholoških zakonov je zasidrano popolnoma v osebnosti (individuam). Prva življenska doba je ključ k nadaljnjemu psihološkemu razvoju osebnosti. Gibalo vsega razvoja pa je razvojni zakon. Če poznamo tega, prav lahko določimo vzroke in smer duševnostnega življenja. Vendar je Adler v svojem početku nejasen. Odkod hotenje osebnosti in notranji podvig? Adler namreč zavrača vsaki vpliv dednosti in okolice (milieu), v kateri človek živi. Kako nastane osebnostna sila po uveljavljanju samega sebe, če ni osebnost vezana na gotov zunanji materialni svet? In ta sila, ki se naenkrat pojavi že v prvi otroški dobi, sproži psihološko smer razvoja. Če hoče otrok uveljaviti svoje sile, jih hoče in jih lahko le z ozirom na svojo okolico (saj je avtor na primerih dokazal sam). Čuta manjvrednosti ne nosi v sebi, še preden hoče postati polnovreden.

Vendar je Adlerjeva nadaljna teorija zelo važna in upoštevanja vredna posebno za vzgojitelje in pravdnike. Stremljenje po uveljavljanju samega sebe in čut manjvrednosti sta gotovo dva duševnostna pojavi, okoli katerih poteka usodna psihološka pot osebnosti. Zato se mora moderna pedagogika naslanjati na individualno psihologijo, ki tvori poleg sociologije glavni stebel nove vzgoje.

A. Adler je pokazal brez dvoma najjasnejšo smer, kamor naj hodi spoznavanje človeške osebnosti. Odprl je tudi nove vidike k uresničenju boljše vzgoje.

Pevsko in glasb. društvo »Grafika« priredi na pustno soboto, dne 6. februarja

PUSTNO VESELICO v dvorani Ilgo, Studenci
Kontrola mask - Vstopnina Din 4—

SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6. Sodrugi, tam jih kupujte!

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Trbovlje.

Koncert pevskega zbora »Svobode« iz Celja. V nedeljo je prispel z opoldanskim vlakom v Trbovlje okoli 50 članov broječi delavski moški pevski zbor »Svobode« iz Celja. Ob 16. uri se je povzpela na oder v Delavskem domu in že s prvo pesmijo »Dane se« dosegel kontakt s poslušalci. Zbor poje disciplinirano in samozavestno. Dirigent učitelj g. Ciril Pregelj ima zbor dobro v oblasti; želeli bi bilo le nekoliko več temperameta pri nekaterih skladbah. Spored je bil zelo različne vsebine. Obsegal je 18 umetnih in narodnih pesmi a capella. Vžgale so najbolj skladbe s teksti, ki izražajo življenje delavca. Zelo posrečen in za Trbovlje novost je bil govoreči zbor, ki ga je vodil g. prof. Škaberne. Pred nastopom je pozdravil pevce v imenu trboveljskih sodrugov Klenovšek, ki je izrazil željo, da naj trboveljsko delavstvo preorje pevsko ledino in vrne kaj kmalu obisk. Domače delavstvo se je tokrat zavedalo svoje dolžnosti in napolnilo obširno dvorano. Vendar bi se te kulturne prireditve teh idealnih delavcev, ki po žuljavem delu najdejo čas za pevsko izobrazbo, lahko udeležilo več izmed takozvanih boljših slojev. Lep korak je storilo pevsko društvo »Zvon«, ki se je po aktivnih članih skoro korporativno udeležilo koncerta. H koncu mlademu zboru iskrene čestitke in po tej poti naprej! Iskrene čestitke tudi posebej zborovodji g. Preglju, ki je ob viharnem aplavzu prejel šopek nagelnov. V nedeljo, dne 7. februarja t. l. priredi **dramski odsek** tukajšnje

»Svobode« gledališko predstavo »Trije vaški svetniki« in sicer ob pol 4. uri popoldan v dvorani Del. doma. Ker je zasedba vlog jako posrečena, bo igra nudila vsem obilo zabave. Kdor se želi vsaj za 2 uri rešiti vsakdanjih skrbi in se prav od srca nasmejati, ta naj pride in ne bo mu žal.

Ptuj.

DELAVSKE PROTESTNE SHOD. Svobodne strokovne organizacije sklicujejo javen shod za nedeljo, dne 7. februarja 1932 z dnevnim redom: Pomoč brezposelnim in znižanje stanovanjskih najemnin. Delavci, delavke, nameščenci, agitirajte za obilno udeležbo na shodu!

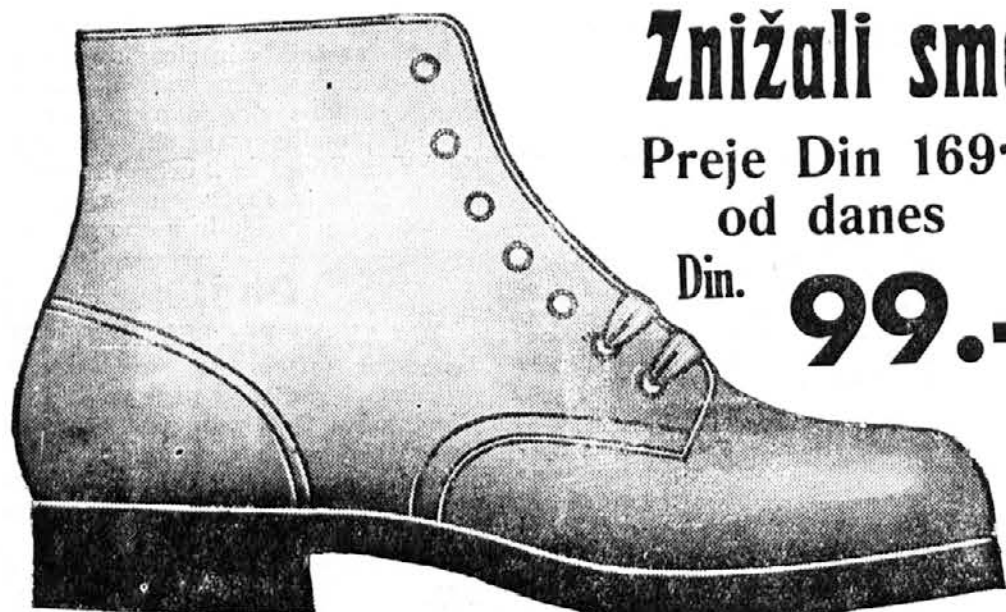
Prihodnje gostovanje marib. gledališča v Ptuj bo v ponedeljek, 8. t. m. Upizori se Gogoljeva klasična komedija »Ženitev«, ki spada med najboljše ruske komedije. V Mariboru je »Ženitev« radi svoje nadvse zabavne vsebine in dobre izvedbe izredno dobro uspela in je izzvala mnogo nepriljenega smeha. Preskrbite si vstopnice!

Studenci pri Mariboru

Koncert pevskega zbora »Svoboda« Ptuj v Studencih. V soboto, dne 31. januarja t. l. je gostoval pevski odsek »Svobode« Ptuj v Studencih. Zbor je prednašal 14 narodnih pesmi, ki so bile vse zadovoljivo in brezhibno podane. — Zlasti so pa ugajale pesmi: »Slava delu« od Z. Prelovca, Vogričeva »Lahko noč« in koroška narodna »Moj očka majo konjička dva«, za kar so želi pevovodja in pevci obilo zasluženega priznanja. Zbor šteje 25 pevcev, ki so disciplinirani in posedujejo dober glasovni material ter je bilo opaziti, da so od svojega zadnjega nastopa v Mariboru napredovali. — Studenčani, tako delavstvo kakor tudi meščani, se žal niso zavedali svoje dolžnosti, da bi bili koncert posetili v taki meri, kakor bi bilo pričakovati in kot to zaslužio požrtvovalni delavski pevci, ki se po trudopolnem delu v tovarni vežbajo in žrtvujejo ves svoj že itak pičlo odmerjeni prosti čas. Domačin so se raje zabavali v raznih zakotnih gostilnah, kjer so se vršile številne predpustne zabave, kot pa, da bi bili posetili to kulturno prireditev. Agilnemu zboru želimo mnogo uspeha pri njegovemu idealnemu stremljenju, ki naj bi pa bil tudi boljše cenjen od strani delavstva in občinstva.

Jesenice.

Nova igra »Najdenček« se v nedeljo 7. t. m. zvečer uprizori na odru »Svobode« v Delavskem domu na Savi. Igra se prične kakor običajno ob 8. uri zvečer. — »Najdenček« je novo delo mladega režiserja jeseniške »Svobode« sodr. Fr. Škrlija. Igra prikazuje neobičajno usodo kmečkega najdenčka, podaja kmečko življenje, kar morda nekoliko preseneča, ker je sodrug avtor znan kot vztrajen kulturni delavec med jeseniškim proletariatom. Poleg vsega drugega dela v »Svobodi« in izven nje, se je sodrug Škrli uveljavil zlasti kot režiser nešteti iger, ki jih je v zadovoljstvo delavske publike uprizoril dramski odsek naše »Svobode«. Vse predstave zadnjih let so šle skozi njegove roke. Nemogoče je naštet vse igre, ki jih je z največjo vestnostjo pripravil. Saj se je igralo marsikaj, od pretresujočih tragedij pa do komedij, polnih smeha in zabave. Biti delavski režiser je posebna umetnost. Takole v revirjih ne morejo biti skušnje v lepih dopoldnevih. Večeri in noči se žrtvujejo za delavsko kulturo, na odrskih deskah se pušča zdravje, pušča se čas, pušča se kos življenja in to vse samo radi stvari same, radi ideje, ki družijo igralce in igralke, radi zavesti, da si mora delavstvo svojo kulturo samo zgraditi. Na delavskih odrh ni plač, ampak eno samo žrtvovanje. Največji idealizem družijo mlade proletarce v marljivo gledališko družino, duša vsega dela je pa navadno režiser, na katerem visi vsa teža odgovornega in napornega ustvarjanja. Poleg vseh običajnih skrbi, ki jih je treba premagati, poleg vseh zaprek, ki se nastavljajo na pot, je pa pri delavskih odrh še to, da prav za prav ni pravega časa in pravih prilik za delo. Sodelujoči so vedno tako v službi, da nikdar niso vsi skupaj, kar delo zelo ovira. Sicer je pa nemogoče naštet vse težave, vseh naporov prosvetnih pionirjev med delavstvom. Kakor je delavsko življenje ena sama skrb in večna borba za kos kruha in kosček solne svetlobe, tako je tudi delo, pravo delo za kulturni dvig delavskega razreda dvojna, trojna mera teh skrbi in borb. Včasih se naleti celo na nerazumevanje in omalovaževanje. Toda kdor je močan in vztrajen, ta premaga tudi največja malodušja in gre za svojimi cilji. Sodr. Škrli je s svojimi sodelavci marsikaj ustvaril. Povdarjamo s sodelavci, kajti ustvarilo delavsko ustvarjanje sloni vedno na sodruženem sodelovanju. Ničesar ne zmore en sam človek. Vsako delo je več ali manj kolektivno, zlasti pa spada k temu delu oder in še posebej delavski oder. Kaj pomaga najlepša drama, če ni igralcev? Nič. Kaj bi režiser, če bi ne imel svojih ljudi? In spet, kaj naj igrajo, če nimajo publike? itd. Vse je drugo z drugim povezano. To ve zlasti tisti, ki se s tem delom ukvarja. Zlasti pa režiser. Avtor »Najdenčka« je dober režiser in talentiran igralec, jutri se pa predstavi tudi kot dramatik. Njegovemu delu želimo popolnega uspeha! Dolžnost slehernega delavca in delavke pa je, da si novo delo ogleda in prireditev poseti. Jutri mora biti dvorana »Delavskega doma« na Jesenicah polna. Bila je že večkrat! Zato jutri vsi na predstavo »Najdenčka«.

Znižali smo cene obutvi za vso družino!

Preje Din 169.-
od danes

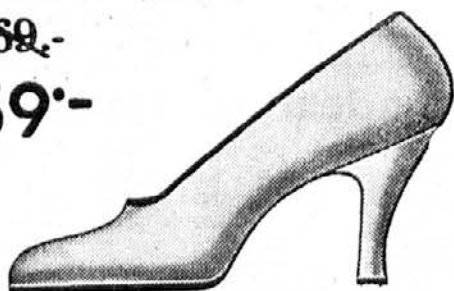
Din. **99.-**

Dolžnost podjetnika je, da vedno dela na tem, kako bi svojim odjemalcem omogočil kar najcenejši nakup. S tem znižanjem se želimo odjemalcem oddolžiti za zaupanje, ki ga uživamo, da jim postrežemo čim bolje in čim ceneje.

Plaćajte samo najnižjo na podplatu žigosano ceno.

MOŠKI ČEVLJI Z MOČNIM PODPLATOM ZA ŠTRAPAC.

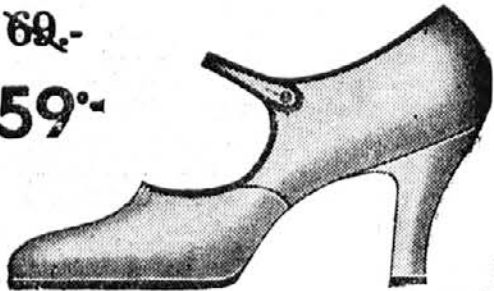
69.-
59.-

Vrsta 9315-03

Evo lepih ženskih čevljev iz lastina ali baržuna za neverjetno nizko ceno. Za malo denarja velik luksuz.

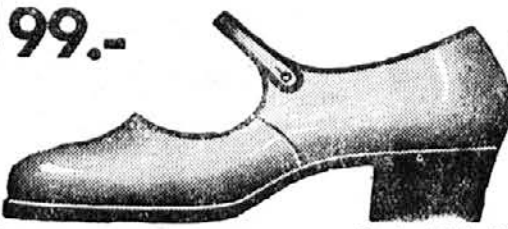
69.-
59.-

Vrsta 9375-03

Vedno so elegantni in vedno moderni enostavni čevlji z zaponko. Prikladni so za ulico in ples, a dobite jih tudi z nizko peto.

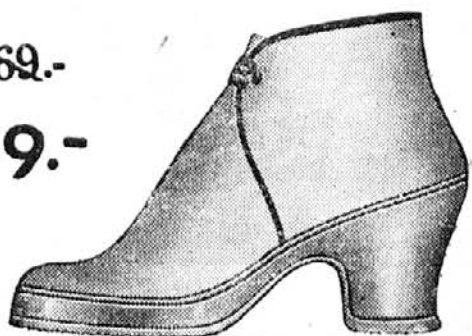
129.-
99.-

Vrsta 3945-03

Za vsakdanjo rabo praktičen, močan in udoben čevlj iz boksa, ki ne žulji niti nog niti žepa.

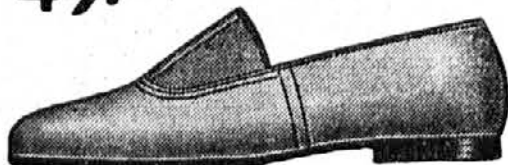
69.-
49.-

Vrsta 1255-31

Še vedno potrebne snežke proti mrazu, vodi in blatu, prodajamo jih iz gabardina za bagatelno ceno.

89.-
49.-

Vrsta 245

Sokolski čevlji s peto ali brez nje, od danes celo za polovično ceno. Otroški par samo Din 29.-.

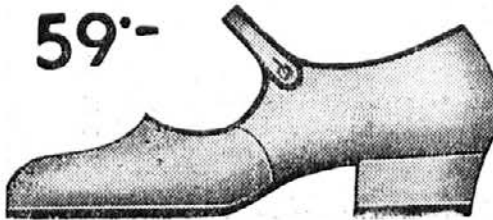
89.-
69.-

Vrsta 2842-05

Otroški čevlji iz laka ali boksa z usnjatim podplatom. Štev. 20-26 samo Din 49.-, štev. 27-34 samo Din 69.-, štev. 35-38 samo Din 89.-.

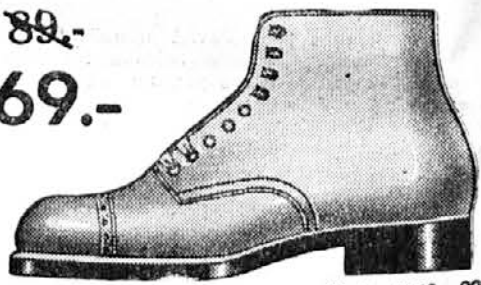
69.-
59.-

Vrsta 3345-03

Udobni čevlji za široke ali boleče noge, izdelani iz lastina z usnjatim podplatom.

89.-
69.-

Vrsta 3762-22

Št. 9-1½ (27-34) Za živahne dečke čevlji iz masnega kravjega usnja z usnjatim podplatom. Trpežen čevlj za vsak štrpaci. Od štev. 35-38 Din 89.-.

NARODNO GOSPODARSKO NALOGO VRŠI NAJBOLJE ONI, KI PRODAJA SVOJE PROIZVODE ZA TAKO CENO, KI JO KUPEC ZMORE, SVOJIM SODELAVCEM PA NUDI NAJVIŠJE MOGOČE PLAČE.

SAMO ŠE NEKOLIKO DNI
-DO 6. FEBRUARJA

ZA
20
%

CENE JE SO

TIVAR

OBLEKE

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKE DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 delavske domove, 2 v Trbovljah, kakor tudi 3 prodajalne in 2 gostilni v Trbovljah in 1 prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu, v katerih se oddaja blago najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino; delež znaša Din 50.-, vpisnina Din 2.50. NAČELSTVO.

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Širite naš list!

Nalagajte svoje prihranke
v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.